

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.) XII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
 Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
 Egyes szám ára 5 kr.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:
 Németh Ödön.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség: Szent-István-utca 3.
 Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

Ravatalon.

A bécsi udvari kápolnában gazdagon diszitett ravatalon fekszik a királyné. Körülötte udvari lakájok végzik az utolsó diszitést.

Hazaérkezett!

Nem, nem érkezett haza! A bécsi Burg, a császárváros nem az ő otthona. Csak a rokonságnak otthona az, de nem egyuttal az övé. A lelke, a szíve a mienk volt, és az igazság úgy hozta volna magával, hogy ide hozzák közénk s itt temessék el. De a ceremonia, a szokás elsőbb rangu kérdés mint a szeretet. Hogy a sziv jogán nálunk kellene pihennie, — nem adnak arra semmit. Ott helyezik el a fia mellett Bécsben, pedig mind a kettőnek itt kellene pihennie, nálunk.

A császárnét Bécsben temetik, a királyné emlékéit mi temetjük itthon a sziveinkbe.

És a míg a gyászosan komor kápolnában, ravatalon fekszik a királyné, újra vissza idézzük lelkünkbe egész borzalmaságával az ő tragediáját s önkénytelenül tör fel ajkunkon: Szegény király!

A ki ravatalon fekszik beteges volt ugyan, mikor bucsut vett királyi férjétől, de még tíz nappal ezelőtt azt írta neki,

hogy a manheimi kura igen jót tett; képes, mint régebben, nagy sétákat tenni s azért ment Svájc földjére, mely eddig úgy volt ismeretes, mint a legfelségesebb természeti szépségeknél s mint a szabadságnak klaszikus hazája. És ott, a hol üdülést kerestett, egy elvetemedett orgyilkosnak kegyetlen tördöfése érte.

És most mikor újra találkozik királyi férjével, néma, hallgatag halott.

Csak a koporsó üvegfedelén át történhetett a szomorú viszontlátás.

Királyunk nem vesztette el hitét, — ő maga mondta. Hisszük, Isten megadja neki a kegyelmet, hogy most az utolsó órákban sem fog összeroskadni az észbontó fájdalom sulya alatt. Népeinek mérhetlen fájdalmát enyhíteni fogja, hogy erősnek látjuk őt, kit legközelebről érint a borzasztó csapás.

A viszontlátásnak e szívfacsaró jele- nete önkényt felhívja figyelmünket az okra, mely ezt előidézte, mely a gyilkos származást Luccheni kezébe adta.

A gondolkodó elmék ez okot kutatva belátják már, amit eddig számtalanszor tagadtak, hogy az anarchizmus a vallásos nevelés elhanyagolásának és kapitalisztikus rendszerre fektetett társadalmunk bajainak kinövése, fanyar, keserű gyümölcse.

Azok, akik annak idején az elsők közt küzdöttek azért, hogy a keresztet ki- dobják az iskolából, most elszörnyülködve kiáltanak fel: Ime! hová vezet a vallás- talan nevelés!

Azt is belátják már e szörnyű tetemre hívásnál, hogy a szabadság nem egy a szabadosság fogalmával.

A szabadság fogalma nem követeli szükségképpen azt, hogy szabadon lehes- sen elkövetni a bünt, káromolni Istent, gyalázni a vallást, hogy büntetlenül le- hessen bűnre tanítani másokat. Hogy saját életének veszélyeztetése nélkül lehessen fegyverrel törni mások élete ellen. Maga az, hogy egy ilyen nemes érzésű asszonyt ért most fegyverök, legkétségteleb- bizo- nyítéka minden emberi érzés liányának. Kell hogy ez átkot megtörje a társadalom, mert különben önmagát veszíti el.

És mikor ma sirba teszik a legneme- sebb szívi királynét, nem bucsuzunk, nem is bucsuzhatunk el tőle. A magyar király- nét nem, csak az osztrák császárnét teszik a sirba. A magyar királyné temetetlen, örökké ravatalon lesz, ravatalán a magyar nemzet igaz színté szeretetének.

A királyné és a magyar nyelv.

— A »Fejérmegyei Napló« tárczája. —

(Polytatis és vége.)

Még egy kis epizódot akarok elbeszélni és azután befejezem ezen csevegésemet. Szé- chenyi munkáiról lévén szó, azoknak legfőbb- jeit elősoroltam. Mikor előadásomat befejeztem, azt mondá ő Felsőge:

— De hiszen hallottam én még más mun- áról is, valami Blick-ről. Miféle könyv ez?

Olvasóink kétségen kívül emlékeznek még arra a Blick auf den anonymen Rückblick című sárga könyvre, mely az ötvenes évek vége felől oly szenzációt keltett és melyet a nyomtatás helyéről, Londonból, egyes ivekre szétbontva, sok ezer példányban csempészünk be az országba. Erről a könyvről mindent a világon el lehet mondani, csak azt az egyet nem, hogy az egy osztrák császárné kezébe való. At akartam tehát sikamlani e kérdésem egy pár általános trázissal.

— Megvan-e önnek ezen könyv? — kérdé a felséges asszony.

— Az egész monarchia területén az szio- goruan el van tiltva, — volt az én válaszom.

— Nem ezt kérdeztem — mondá ő — hanem hogy megvan-e önnek?

Nem mertem felelni.

— Látom rá, hogy megvan. Hozza el nekem.

— De felséges asszonyom...

— Hát ön bizonyosan azt gondolja, hogy nekem nem szabad ilyen könyveket olvasni.

Ezzel kivett zsebéből egy kis kulcsot, ki-

nyitotta a mi kis asztalunktól balra álló író- asztalnak egyik fiókját és abból egy kis köny- vet vett ki, melyet nekem oda nyújtott.

— Ismeri-e ezt a könyvet? — kérdé.

Megnéztem a címlapot: Der Zerfall Oesterreichs. Ez egy akkoriban nagy feltűnést keltett, rendkívül vad röpírat volt, mely köz- vetlenül az osztrák-porosz háború után meg- jelenvén, példátlan durva hangon azt fejtegette, hogy a habsburgi monarchiának további fen- állása merőben lehetetlen s annak legrövidebb idő alatt szét kell hullnia. Hogyan jutott e könyv, melyet én természetesen rég olvastam volt, ő Felsőge kezébe, mai napig sem tudom. Rá bámultam a címlapra és nem tudtam, mit mondjak. Zavarom még fokozódott, mikor ő Felsőge folytatta a vallatást:

— Ismeri ön e könyvnek szerzőjét?

Hát én csakugyan tudtam, hogy ki írta ezt a rettenetes könyvet. Az valami Lang nevű fiatal ember volt, a kinek atyja évtizedek óta a császárnak szolgálatában állott — ha jól emlékszem, a laxenburgi várnak Schlosshaupt- mannja volt, — és ez a körülmény, mely nyil- vános titkot képzett, talán még fokozta a könyv- nek hatását a nagy közönségnél. Nem tudtam mit feleljek és tettem azt, ami ilyen körülmé- nyek közt a legokosabb: hallgattam.

— No látom már — mondá ő Felsőge — hogy nem ismeri a szerzőt, de ha ismeri talán annak atyját, hát megnyugtathatom önt, hogy az atyjának e miatt semmi kellemetlensége nem lesz.

Ehhez hasonló vereséget az én diplomáciám még soha életemben nem szenvedett; nem is tudtam mást válaszolni, mint azt:

— Felsőges asszonyom, holnap elhozom a Blick-et.

És most betegezem ezen apróságokat, a melyek az olvasónak alkalmasint sokkal keve- sebb élvezetet nyújtottak, mint nekem, ki ez alkalommal ismét elmerenghettem a mult em- lékeim. Csak annyit akarok még mondani, hogy én, ki hónapokon át egy vagy több órát tölt- hettem ő Felsőgének közvetlen közelében, ő soha személyesen vagy kedvtelennek nem ta- láltam, hanem mindig nyájának, kegyesnek és úgy szellemre, mint szívre nézve egyaránt ritka jelességű nőnek. Igen is, szomoruan, igen szo- moruan találtam őt egynehány napig. Ez akkor volt, amikor a koronaherceg komolyan meg- betegedett. Latour grófnak akkor minden ne- gyvedrágban le kellett jönni, hogy ő Felsőgét a kis főhercegnék hogylétéről értesitse. E napok alatt ő Felsőge csakugyan levert hangulathat- volt; de következett aztán egy nap; a midőn ismét boldog mosolylyal fogadott, s mielőtt még kérdezősködhettem volna a kis főherceg hogyléte iránt, ő maga mondá nekem örömittas hangon:

— Hála Istennek, a fiam tul van minden vesélyen és az orvosok állítása szerint nehány nap mulva már föl is fog kelhetni az ágyból.

— És midőn e szavakat mondá, az anyai szeretet dicsfénye sugározta körül szép arcát, mely ettől a fénykörtől gyönyörűbben ragyo- gott, mint bármely értékes gyémánt-koszorútól, mely valaha e királyné fejét ékesítette.

Közvetlenül a koronázás előtt végződtek ezek a tanórák. A felségek a nemzet örömría- dásától fogadva, jöttek Pestre, én pedig előzőr szokott szabadság időmet élveztem, aztán de-

A temetés előtt.

A halott megérkezése.

Csütörtökön este pontban tíz órakor érkezett meg a királyné koporsója. Utközben minden állomáson, a melyen a gyászvonat áthaladt, rendkívül nagyszámu közönség gyűlt össze, hogy a felségének megadja a végtisztességet. A tartományok fővárosaiban a tartományfőnök, a papság, a tiszték, a testületek, hivatalnokok várták a gyászvonatot. Diszszázadok voltak kirendelve, a melyek tisztelegtek. Számos virágüzert nyújtottak át. A tartományi főnökök és a hatóságok többi fejei Bellegarde főudvarmesternek kifejezték legmélyebb részvétüket. Minden város gyászdiszt ültött. A harangok zúgtak és az üzletek zárva voltak.

Bécsben a nyugati pályaudvarhoz vezető utakon jóval a halottas vonat megérkezése előtt nagy néptömeg gyűlt össze. A feketével díszített nyugati pályaudvaron 10 órakor az első főudvarmester, a szolgálatot tevő két palotahölgy, az udvari papság, a helyőrség tisztjei és katonai tisztviselői, továbbá egy diszszázad zene nélkül jelentek meg. Csendben és hangtalanul érkezett a vonat pontban 10 órakor a csarnokba. Udvari inasok és komornyikok kihozták a koporsót a halottszállító-kocsiból és az előirt kísérettel, melynek élén nemes apródok viaszlámpákkal lépkedtek és két oldalt arciére-, magyar- és darabont-testőrök által kísérvé az udvari váróterembe vitték, a hol a koporsót a ravatalra helyezték. A koporsót követték az első főudvarmester és az elhunyt királyné főudvarmesternője, a palotahölgyek és a többi kíséret. Miután az udvartartás tagjai az imaszámolyokhoz mentek, megtörtént a beszentelés. A koporsót ezután olyan módon, mint előbb kísérték és a halottas kocsihoz emelték.

A menet most a következő rendben indult meg:

Két udvari lovász lámpásokkal, egy század lovasság, egy udvari fogatóló lóháton, egy

szememben magam is véglegesen visszatértem hazámba és annak fővárosába, mint szülővárosomba.

És most bocsánatot kérek, hogy az olvasó türelmét oly sokáig fárasztottam, hanem az emberi lélek olyan, hogy a jelen neki rendszeren nagyon is szűk. Ha az ember fiatal és még nincs multja, akkor lelke elrepül a távol jövőbe és saját képzeletének szüleményeivel népesíti azt; ha vénül és már alig van jövője, akkor szeret visszazánni a multba, hogy még egyszer átélje annak élvezeteljes óráit. Én — fájdalom — már ez utóbbiakhoz tartozom és ez talán némi jogot ad azon reményre, hogy az olvasó elnézéssel fogja megbírálani ez igénytelen visszaemlékezéseimet.

A királyné életéből.

A királyné legkedvesebb imakönyve az a magyar szövegű imádságos könyv volt, melyet Budapest székesfőváros közönsége a koronázás emlékéül nyújtott át a felséges asszonynak. És azóta ez az imádságos könyv volt mindenkor Erzsébet királyné kezében, ha áhitatba merülve, a vallásban keresett vigaszt a fájdalomtól annyiszor sujtott lelkének. Ez az imakönyv fenyébe van kötve, felső lapján zománcozott arany, rubin, gyémánt smaragd (piros-fehérvirág) díszítéssel borítva, melynek közepén egy nagy „E.” fölötté magyar koronával, alatt a bajor czimer, egyik oldalán Magyarország, másikon Budapest czimerével díszített fényszerű, mely könyvben leghiresebb magyar művésztől készült 5 remek szentkép látható. Minden e könyvön és e könyvben arra emlékez-

kétfogatu udvari kocsit az udvari főbiztossal, egy kétfogatu négyülékes udvari kocsit a komornyikkal, egy udvari fogatóló lóháton, egy udvari biztos lóháton, két udvari lovász lámpásokkal, egy hatfogatu négyülékes udvari kocsit néhai ő felségének udvarhölgyeivel és a két kamarással, egy hatfogatu négyülékes udvari kocsit néhai ő felségének főudvarmesternőjével és a két palotahölgygyel (a kocsit ajtáinál egy-egy udvari inas), egy hatfogatu udvari kocsit az első főudvarmesterrel és néhai ő felségének főudvarmesterével (a kocsit ajtáinál két-két udvari inas), két udvari lovász lámpásokkal, a hat fekete lótló vont, feketével borított halottaskocsi. Oldalt ment jobbról nyolcz darabont-testőr és balról nyolcz testőrlovás a chargejaikkal, azután mindegyik oldalán hat udvari inas, négy udvari lovász lámpásokkal a halottaskocsi mellett lovagolt. Ezután következtek: hat arciére, és hat magyar testőr egy-egy másod-ormesterrel, két udvari lovász lámpásokkal, egy kétfogatu négyülékes udvari kocsit néhai ő felségének kamarái személyzetével. Egy század lovasság rekesztette be a menetet.

A komor gyászmenet a nyugati pályaudvartól a Mária-hilfer- és a Rabenberger-strassen végig a Ring-strassen át a külön kapun a Hofburgba vonult. Az uton 19 zászlóalj gyalogság, bosnyák-hercegovinai gyalogság és Landwehr-csapatok diszben, tábori jelvény nélkül képeztek sorfalat. A menet elvonulásakor a csapatok halkított zeneszó mellett tisztelegtek.

A közönség a halottas menet elvonulását néma gyászban kalaplevéve nézte végig. A papság a nyugati pályaudvartól a legrövidebb uton tért vissza a Hofburgba, hogy ő felsége holttestét ott megvárja. A mint a halottas kocsit a Schweizerhofba érkezett, a koporsót beszentelték és az előirt kísérettel, melynek élén az udvari ének- és zenekar énekesei a Misere-re énekelve és az udvari és várpalotai lelkész segédletével mentek, a teljesen feketével bevont udvari kápolnába vitték, a hol a ravatalra helyezték. Ekkor a koporsót ismét beszentelték, azután az első főudvarmester átvette néhai ő felsége főudvarmesterétől a koporsót két kulcsát, mire mindnyájan eltávoztak és a templomot bezárták.

tette a fejedelemtől, hogy ő magyar királyné, a magyar nemzet bálványozásig szeretett nagyaszonnya.

A királynő tudvalevőleg a legszebb kézi munkákat tudta készíteni s különösen himzseiei mentek művészeti remek számba.

A miket pl. a sassetotli-fürdőn készített, a párisi delnök is egekig magasztalták, bár nem tudták, ki csinálta?

A koronázások történet, hogy észrevették, miszerint Szent István palástja erősen meg van rongálódva. — Erzsébet királyné nem akarta, hogy e nemzeti ereklyét kegyetlen kezek érintsék. Fogta tehát és sajátkezűleg megvarrta szent István palástján a fészkeket és „megstoppolta” a foszlásokat és műértő szemmel megvizsgálta a korona bélést is és mindent, s csak miután ez megtörtént, indult meg királyi urával — a koronázásra.

Hogy Erzsébet királyné mindenkor együtt érzett a magyar nemzettel, hogy a mi nagyaszonnyunk volt, tanúsítja az alábbi történet is.

A felséges asszony az 1869-ik év nyarat is Ischlben töltötte, azon a helyen, a hol először érezte lelkében a szerelem boldogító varázsát. Eppen augusztus 20-ika volt. Itthon ünnepi imára kondultak a harangok, a nagy nemzeti ünnepet Szent István napját ünnepelet meg kegyelettel Magyarország. És ott távol tőlünk királyné k is megünnepelte e napot. A templomban e napra nagy énekes misét rendelt, melyen kísérete is ünnepi díszben jelent meg. A kórusról magyar egyházi ének dallama zendült meg s a királyné az ő gyönyörű, csengő hangján együtt énekelte az ott lévő magyarokkal:

A nyugati pályaudvaron megjelentek a holttest fogadására Lueger polgármester a két alpolgármesterrel, körülbelül 400 katonatiszt s számos főméltóság és előkelőség. A vágány két oldalán az államvasutak 100 alkalmazottja állott égő fáklyákkal sorfalat. Az utcákon nagy sokaság gyűlt össze. A gázlámpák szabadon égtek. Mikor az udvari vonat berobogott a pályaudvar csarnokába, a kirendelt diszszázad dobpergés közt tisztelegtek. A beszentelést Mayer udvari plébános végezte, miatt az udvar tagjai az odakészített imaszámolyokra térdelevé imádkoztak. A halottasmenet elvonulását a közönség mélyen megragadva nézte végig. Sokan, különösen a nők, hangosan zokogtak. A Hofburgban voltak a király ő felsége kívül Ferencz Szalvátor főhercege és neje Mária Valéria főhercegeasszony, Lipót bajor hercege és neje Gizella hercegeasszony, György bajor hercege és József Ágost főhercege. Mikor jelentették, hogy a halottasmenet megérkezett a Schweizerhofba, a király ő felsége a fejedelmi személyiségekkel a belső lakosztályából a Hofburg kápolnájába ment, a hol a holttestet újra beszentelték.

Előkészületek a temetésre.

A királyné kancellárja, báró Hornig Károly veszprémi püspök, pénteken reggel a gyászmisék kezdete előtt beszentelte a királyasszony tetemét s ezután az első gyászmisét mondta az udvari kápolnában a drága halott lelkének üdvéért. A jövő héten a bécsi udvari kápolnában három ünnepélyes gyászmise lesz az elhunyt királyné lelkiüdvéért; a két első gyászmisét szentbeszéd előzi meg. Az első rekviemet kedden dr. Gruscha Antal bécsi bibornok hercegeérsek, a másodikat a király egyenes óhajására szerdán Vaszary Kólos bibornok hercegeprimás, a harmadikat Schönborn Ferencz prágai bibornok hercegeérsek fogja mondani. A szónokok dr. Kick Kelemen hitázónok és dr. Schnabl Károly udvari káplán lesznek.

„Áldd meg országunkat,
Mi magyar hezánkat,
Vezéreljed jóra
A mi királyunkat.”

Majd pedig a második éneket:

„Óh dicsőséges szent jobb kéz,
Melyet magyar óhajta néz.”

Az Ischlben tartózkodó fűrdővendégek ebből a magasztos jelenetből tudták meg, hogy Magyarországnak nemzeti ünnepe van. Ettől kezdve minden évben megünneplik Ischlben Szent-István napját.

A következő epizód érdekességét és hitelességét növeli az a körülmény, hogy egy bécsi német lap, a „Reichswer“ közlése után fordítottak.

Gastein környékén van egy elég magasán fekvő kiránduló hely, a melyet Pyrker egri érsekről Pyrkerucsucnak neveznek. Gyakran sétált oda a királyné a kora reggeli órákban, mikor még kevesen jártak arra. Mikor egyszer lefelé jött, egy öreg ur szólította meg, a ki lihegve igyekezett fölfelé s éppen megállott, hogy homlokáról az izzadságot letörölje.

— Bocsánat, kisasszony, kegyed éppen a Pyrkerucsucról jön; nagyon messze van még az innen s gondolja, hogy egy hetven éves ember feljuthat odáig?

— Bizony még egy kissé messze van, — válaszolt a királyné mosolyogva, — hanem egy óra alatt hetven évesek is feljuthatnak. Nem ismeri ön a vidéket?

— Egyáltalán nem, még soha sem voltam itt; nagyon messziről jövök.
— Például?

Székesfejérvár gyászja.

Mindnyájan temetjük a mi Erzsébet Asszonyunkat, a szép, a jó, a bánatos királynét. A lelkünk kíséri a gyászba vont császárváros utcáin. utolsó útjában azt a koporsót, mely örökre eltakarja előttünk.

Házainkon megsokasodtak a gyászlobogók, szívünkben a fájdalom, mely a rettenetes hír vétele óta lassan elcsitult. A templomokban áldozatot mutatnak be nagy lelkének örök üdvösségeért, az iskolákban az ő emlékezetére tanítják gyermekeinket. Mi a kik ismertük és résztvevő szeretettel kísértük bús bolyongásában, egymást vigasztaljuk. Magunkat nem tudjuk, az idők mulására bizzuk a mi bánatunk megnyihitását.

A város részvétfőlirata.

Székesfejérvár sz. kir. város törvényhatósága a királyhoz a következő részvétfőliratot intézte, mely Tóth István főjegyző tollát dicséri:

Császári és Apostoli Királyi Felség!
Legkegyelmesebb Urunk!

Lesújtó fájdalom és sötét gyász borult Felségedre s az egész magyar nemzetre a sors ama kíméletlen csapása következtében hogy lön szeretett királyasszonyunk az élők sorából elköltözött.

Mi volt ö nekünk s elhunytával mit vesztettünk, csak most tárnul élénk megrendítő hatásával, midőn azt kell róla tudnunk, hogy kihült keblének az egész nemzetet átkaroló melege, hogy megszűnt dobogni azon legnemesebben érző szív, mely két állam lakóit fogadta mélyébe.

Keservünk leirhatatlan, bánatunk végtelen, veszteségünk feletti kétségbeesésünk megmérhetetlen. Zokogó arczunk könyárja alatt pedig áttüköröződik az égető fájdalom lesújtó hatása, mely mély bánattal tölti el szívünket a felett, hogy a magyar nemzet éltető reménye, büszkesége száll sirba koronás királyasszonyunk hamvaiban.

Legyen áldott emléke, lengje körül háláértünk hervadhatatlan kegyele a Megdicsőültet, ki nekünk mindenünk volt s kibn mindenünket vesztettük.

— Nagyszébenből.

— Ah! kiáltott fel a királyné örvendve s magyarul folytatta: Nagyszébenből? Tehát ön magyar?

— Felsége még egy kissé beszélt magyarul, a miből azonban a jámbor szász egy kukkot sem értett s végre is kénytelen volt zavartan bevallani, hogy nem ért magyarul.

— Kár! jegyezte meg a királyné röviden s könnyű főhajítás után folytatta útját lefelé.

Alulról éppen egy kisebb társaság indult fölfelé; mikor az uralkodó nejét megpillantották, mélyen meghajolva félreálltak. Látta ezt felülről az öreg ur s kezdte magát nem jól érezni. Alig győzte bevárni, hogy a társaság közelébe érjen s akkor meglehetősen bizonytalan hangon tudakolta, ismerik-e az urak azt a kisasszonyt?

— Miféle kisasszonyt?

— No hát azt a hölgyet, a ki olyan gyorsan ment le a hegyről s a kit önök üdvözöltek.

— Azok harsogó kacajra fakadtak.

— Hiszen az a császárné!

— Az öreg ur úgy állott egy pillanattig, mintha a villám csapott volna belé, aztán elmesélte, mi történt vele és siralmas előadását e szavakkal végezte:

— Életemben egyszer lett volna alkalmam a császárnéval beszélni s akkor sem tudtam beszélni. Valóban, ő felségének igaza van, kár, hogy nem tudok magyarul!

Mikor az 1871. évben Rónay Jácintot bizta meg a király, hogy Rudolf trónörökösnek magyar nyelven előadásokat tartson Magyarországon történetéből, ugyanazon év husvét

E lesújtó fájdalomnál csak Felséged iránt érzett alattvalói hü ragaszkodásunk és soha nem színo tántoríthatatlan szeretetünk nagyobb, mi arra készlet bennünket, hogy igaz részvéttünk megnyilatkozásával járuljunk a legmagasabb trón zsámolya elé, kérve a Mindenek Alkotóját, hogy adjon elég erőt Felségednek a fájdalom elviselésére a megpróbáltatás és kínos perceiben.

A jóságos Ég kegyelmének kiapadhatatlan forrása s a népek millióinak hódolatteljes részvéte adjon enyhülést e gyötrő kin elviselésére s nyújtson vigaszt sulyosan megbézett atyai jó szívének.

A megye koszoruja.

Fejérmegye kivette részét azzal is a gyászból, hogy Erzsébet királyné ravatalára gyönyörű koszorút küldött. Weber Mariska finom ízlését, páratlan ügyességét dicséri az a remek koszoru, a melyet csütörtökön este küldöttek fel Bécsbe. A koszoru magassága több két méternél, szélessége pedig meghaladja a másfél métert. És ezt a koszorúdiást Weber Mariska fél méter széles 40 cmer magas babér fonatból készítette. A koszoru csokor pompás latánia- és fönix-pálma levelekből áll, a melyeket babér ágak szönek át. Ez a csokor maga egy méter magasságu s ennek megfelelő terjedelmű. Az egész koszorúdiás a virágkötészet remeke, ugy nagy arányával, mint gyönyörű kötésével elragadja a nézőt. A koszoru szalagja, a mely 70 cmer széles, a megye színét — zöld és sárga — viseli, s egyik:

„Felejtethetlen, imádtott királynéknak! — a másik:

„Fejérvármegye közönsége“ — feliratot visel. A gyönyörű szallag 11 méter hosszú, s ugyan olyan hosszú gyászfátyollal v n összekötte.

Az óriási koszorút roppant nagysága miatt nem lehetett elpakolni a virágkereskedésben s kénytelenek voltak a pakolást az utcán eszközölni. Elképzelhető, hogy a különben is szűk Szt. Imre-utcát, a hol Weber Mariska virágkereskedése van, milyen ostrom alá fogta a kíváncsi közönség, miközben a rendkívül magasztaló megjegyzések egyik a másikat érte.

vasárnapján a királyné magához kéréte Rónayt s vele folytonosan magyarul társalgott, többnyire gyermeke, Mária Valéria neveléséről.

— Nem akarom — mondá a királyné — az eddigi rendszert követni, gyermekem nevelését és tanítását sok tanárra bizoni, hanem egyre: s erre önt szemeltem ki. A tanítást magyarul nyelven öhajtanám vezetetni, különösen a vallásoktatást; gyermekemmel naponkint magyarul imádkozom; folytassa így. Ne legyen tulzó, de vallásos; az életben mindnyájunknak nagy szükségünk van a vallás vizasztalására.

Az 1881-iki nőiparkiallításán történt, hogy Zichy Jenő kiállítási elnök a királyné látogatása alkalmával felhivta annak figyelmét a csinos szövetekre, melyeket egyszerű pórnök készítenek. Majd arra utalt, hogy a szövést könnyű volna népiparként az egész országban meghonosítani, hogy ne keljen az embereknek minden megélhetési feltétel hiányában kívándorolni.

— Nincs mód — kérdé a királyné — melylyel a kívándorlást meg lehetne akadályozni?

— Van, felség — mondá Zichy.

— Es mi az?

— Munkát kell adni az embereknek, hogy megélhessenek.

— Én szivesen járulok hozzá, — mondá a királyné — hogy a bajon segítsünk. Elnök urnak rendelkezésére bocsátok huszonöt szövöszéket, kérem tessék azokat a vidéken kiosztani. Talán mások is fognak példámon buzdulni s igazán örülnék, ha ezáltal a szegény emberek baján segíthetnék.

Hogy mily gyöngéd anya volt a királyné,

Panaszos fölszólalást is vettünk, a melyben neheztelik, hogy a koszoru elküldése előtt nem volt közszemlére téve, hogy láthatta volna azt a nagyközönség is. A mint azonban értesülünk, ez nem volt lehetséges, mert a koszorut elkészülte után azonnal küldeni kellett, mert az udvartól vett sürgönyi értesítés szerint, annak tegnap már ott kellett lennie.

Weber Mariska remeke bizonyosan még a császár város drága koszoru között is méltó föltűnést fog kelteni, dicséretére nemcsak magának a készítőnek, hanem a vármegyének is.

A Ferencz József-intézet gyászünnepélye.

A szatmári irtalmas nővérek vezetése alatt álló „Ferencz József“ nőnevelő intézet az elhunyt Erzsébet királyné Ó Felsége iránt mélyen érzett kegyeletének szerdán, f. hó 14-én adott ünnepélyes kifejezést. Az intézet növendékei előjáróikkal együtt ünnepi öltözékben megjelentek a papnövelde templomában Szauboric Jenő igazgató által tartott gyászmisén. Az engesztelő áldozat bemutatása után a növendéksereg visszavonult az intézetbe, hol az intézet igazgatója meghatottan esetelte az elhunyt királyné szeretetét a magyar nemzet iránt, mely megilletődéssel említette azon istentelen vakmerősget, mely gyilkos merénylet által megfosztotta kedves magyar hazánkat szeretett királynéjától. Övta hallgatóságát az emberi elmét megtévesztő vallástalan iránytól és Steiner Fülöp püspök főpásztori rendeletének megfelelőleg imát mondatott felséges királynéknak örök boldogságáért és Ó Felsége apostoli királyunk megvizasztalásáért. Intette hallgatóságát, hogy imáikban gyakran emlékezzenek meg Magyarországot gyászolt anyjáról, Erzsébet királynéról. Az intézet hódoló kegyele és mélyen érzett honleányi hódolatteljes hállája megörzi felséges királynéknak kedves emlékét.

A neol. hitközség gyászja.

Megható gyászünnepélylyel adott kifejezést a székesfejérvári izr. vallásköztség ama mélységű fájdalomnak, mely a mi lelkünkben

a következőkből is kitünik. Mária Valéria főhercegnő gyenge volt gyermekkorában, s az év nagyobb részét orvosi tanácsra Gödöllőn kellett töltöten. Itt történt, hogy a kis főhercegnő egy időben étvágyhiányban szenvedett, s határozottan a szakácsot okolta, hogy ő az oka, mert nem tud főzni, a mama bizonyosan jobban megfőzné s meglátnák, hogy ő abból milyen jóízűet ennék. A királynének megtetszett az ötlet, hozott egy hordozható kis tűzhelyet, kijegyzett magának a szakácskönyvből, némely utasítást s elkészítette a kívánt edelét, s azóta a kis főhercegnő előtt senki sem tudott oly pompásan főzni, mint a mama.

Szegény, jóságos, anyagi lelkü asszony!... Hogy azt a szívet képes volt egy vadállat törével döfni át!...

Nem merünk fellázadni a végzet ellen, de szívünkben nem nemül el a sejtetem, hogy idehaza, a mi földünkön nem érte volna utol ez a rettenetes végzet. Hiszen jó öreg királyunk mindig egyedül jár idehaza, még se érte soha semmi baj.

Köztudomásu, hogy Sándor szerb királynak is midőn Gödöllőre jött, feltűnt, hogy egy katonát sem látott. Meg is kérdezte királyunktól, hogy biztonságban érzi-e magát minden őrség nélkül. Ó Felsége az éljenző embertőmegre mutatott s mosolyogva válaszolá:

— Ez neknek az embereknek szeretete biztosabb őrség egy egész hadseregnél!

A király mondta, de mindnyájan is tudjuk, hogy így van. Oh, miért is nem bízták a Felséges asszonyt a hü magyar nép szeretetére?...

szeretett Királynék halálával ért bennünket. Tegnap délelőtt 11 órakor tartott meg a gyászünnepély a kórház-utcai neol. izr. templomban, a polgári és a katonai hatóságok részvételével. A templom ez alkalomra fekete draperiákkal volt földszintre s a szép számmal megjelent más vallású közönségre valóban mély és jóleső hatást tett az oltár fekete dekorációjának, közepén a félkóralakban elhelyezett fehérbetűs felirattal: „Isten áldd meg a magyart!” A gyertyatartó oszlopok is gyászfátyollal voltak bevonva. A szertartás sorrendjét az énekhar nyitotta meg a 103. zsoldárnak orgonakisérettel való remek előadásával, mely után *Merson* Simon főkantora „Ha az Isten kedveskint...“ kezdetű gyászdalt énekelt. A gyönyörűen előadott ének után dr. *Steinherz* Jakab főrabbi lépett a fekete gyászleppel bevont szószékre és szívet megindító beszédben tolmácsolta azt a gyászt, mely a siralmak hazájává tette nagy Magyarországot. A szónoki hévvel elmondott gyászbeszéd után a főrabbi megható imát mondott Nagyasszonyunk lelki üdvéért, végül egy az orgonán előadott gyásznének fejezte be a szertartást.

A székesfejérvári kereskedelmi társulat választmánya f. hó 16-án, a királyné halála alkalmából rendkívüli ülést tartott, a melyen *Wertheim* Armin elnök előadta a rendkívüli gyűlés összehívásának okát, és szép szavakkal emlékezett meg a súlyos csapásról, mely országot érte. Ezekután dr. *Szabady* József titkár szólította fel, hogy a már előre megállapított modozatokat, miként kívánja a társulat gyászsát documentálni, adná elő a választmányának. E szerint elhatározták:

1. A választmány a legmélyebben érzett gyászának jegyzőkönyvével ad kifejezést. 2. A társulat hivatalos iratait 6 hónapig gyászszegélyű papíron adja ki és fekete pecsétet használ. 3. A választmány a felsőasszony emlékére „Erzsébet királyné tanítványi ösztöndíjat“ alapít. 4. A királyné emléksobrára 100 torintot adományoz.

A vármegye gyászmiséje. *Huszár* Ágoston alispán gyászkeretű jelentésben tudatja a közönséggel, hogy Erzsébet királynasszonyunknak a nemzetet gyászosan lesújtó halála felett érzett mély fájdalomnak kifejezést adandó, Fejérvármegye közönsége a megdicsőült Királynasszony lelki üdvéért folyó évi szeptember hó 20-án reggel 9 órakor a székesegyházban gyászisteniszteletet tartat, melyet a megyés püspök személyesen celebrál.

Székesfejérvár városát *Havranek* József polgármester és *Grenspurger* István apát-kanonok, — Fejérvármegyét pedig *Huszár* Ágoston alispán képviseli a temetésen br. *Fiáth* Pál főispán vezetése alatt.

Dr. Szalay Hubert †

„Kit az Isten nagyon szeret, korán magához veszi az égbe.“ Így vált meg oly korán a földi lét sivár küzdelmeit itthagya dr. *Szalay* Hubert az egyházmegye fiatal papságának egyik legképzettebbje. Lerázta magáról lelket megkötő bilincseit a földnek és fűszállt a magas ég Urának irtalmas ölébe; mintha kifáradt volna az élettől való küzdelebe — pedig oly ifjú volt még! Nem volt hazája e föld, s tiszta lelke vágyódva nézett az ég felé. Hervadtt, mint az utszélre vetett virág és elhalt mint szíven nyomott galamb. Egy tiszta lélek volt szükség az égen — elhagyott tehát bennünket és most lenéz ránk szánó szemekkel, kik ezren nyüzsgöve törjük magunkat át egymáson önös földi czélokért. Eltemetjük mi ben-

ned földi volt — korán elhalt paptárs — imádkozunk is — de inkább te imádkozz értünk — te az égiek nyelvén beszélsz már és az meghallgatást talál. Emlékedet megőrizük és sokáig beszélünk rólad. A te boldogságod legyen a mi részünk is.

Az oly korán elhalt fiatal pap 1868-ban született Ráozkevény. Szegény sorsu szülei a kitünő teketségű fiút az egyházi pályára adták, melyet szívének egész melegével, lelkének egész lelkesedésével szeretett. Kitünő eredményvel végezve a középiskolát, megyés püspökünk Innsbruckba küldötte a kiváló tehetségű ifjút theologiai tanulmányokra. E világhírű intézetben tanulmányai mellett évenként egy-egy idegen nyelvet tanult meg, úgy hogy 1890-ben történt pappá szentelésekkor hat nyelven beszélt és kitünő oklevelet nyert. 1891—95. nevelője volt *Zichy* Jenő gróf fiának, az ifju *Rafaelnek*. 1893-ban philosophia tanárává nevezetteti ki a seminariumba, majd gyors egymásutánban szentszéki ülnök-zsinati vizsgáló és püspöki titkárrá lett. Ez állomásában érte őt a korá halál. Betegkedni kezdett, s a tüdővész gyorsan kioltá ifju életét. Temetése f. hó 18-án délután 4 órakor lesz a püspöki palotából, az engesztelő szt. mise-áldozat f. hó 19-én d. e. 9 órakor fog bemutatni a Mindenhatónak.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Szalay András és neje *Szimonovics* Rozina zivük legnagyobb fájdalommal tudatják, hogy kedves, felejtethetlen gyermekük Ft. Dr. *Szalay* Hubert püspöki személyi titkár, zsinati vizsgáló, szentszéki ülnök és jegyző, a székesfejérvári papnevelő intézet tanára, egyházmegyei bíráló, a hittanári képesítő bizottság tagja és hittudor, f. hó 17-én d. e. 11 órakor az anyaszentegyház szentségei és kegyzereinek ájtatos felvétele után életének 31-ik, s áldozópapságának 8-ik évében Urban csendesen elhunyt. A legjobban gyermeknek földi maradványai f. hó 18-án d. u. 4 órakor fognak a püspöki palotából a Megváltóról nevezett (szedreskereti) temetőben eltemettni. Az engesztelő szent mise áldozat elhunyt halottunk lelki-üdvéért f. hó 19-én délelőtt 9 órakor fog a Mindenhatónak bemutatni. Az elhunytat megtört szívvel gyászolják. Testvére: *Szalay* Nándor. Nagybátyja: *Szimonovics* Adolf, *Szimonovics* Lajos és neje, *Kecskeméti* Lidia és gyermekeik. — Az örök világság fényeskedjék neki!

Jubiláris tanítói gyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Folyó hó 13-án tartott meg *Herczegfalván* az alsó-fejérmegyei esperesi kerület öszi tanítói gyűlése. A gyűlést szent mise előzte meg, melyet a pátkai plébános mutatott be a Mindenhatónak. *Fürész* József h. esperes remek beszéddel nyitotta meg a gyűlést. A korunk választalán irányát keményen ostorozó beszéd-ből kiemeljük a következőket:

Anyagi érdek uralkodik fölöttünk, mely kiül minden ideális törekvést, az elégedetlenséget általánosítja, a jellemetlenséget előmozdítja. Az istentelenség, a gonoszság nyílt homlokossal jár az utcán, a vallás a gúny tárgyává téte-tett, az elveket, meggyőződéseket adják-veszik. Ezen dögvészes pára áthatotta az emberiség minden rétegét. Csoda-e hát, ha a becsületesség mindig ritkább lesz, ha a börtönök telnek.

Hol Isten 10 parancsát nem tartják meg, ott az államtörvények elvesztik erejüket, ott nincs kötelességérzet, nincs lelkiismeretesség.

Mi ezen viszonyok között az iskola feladata?

Szükséges, hogy az iskola teljesen keresztény alapon álljon, hogy az ifjuság vallás-erkölcsi nevelését legfőbb feladatának ismerje. Szükséges, hogy a pap és tanító vállaltva működjenek s semmi félreértés viszonyukat meg ne zavarja.

Szükséges, hogy a kath. tanító szilárd jellemű kath. legyen, ki nem nádszál, mely az emberek véleménye szerint igazodik, ki nem gyáva uszályhordozó, ki Isten, az egyház, az ember jogainak igazait többre becsüli hivatalánál, életénél, ki nem szegényenli hitét megval-lani s a szerint él.

Csakis akkor, ha az iskola, ha az abban működő tanítók ilyenek lesznek, csakis akkor fog az iskola a rossz állapot ujjaferemtésének munkájában közreműködni.

Megemlékezett azután *Kelner* János tagtárs elhunytáról. — bejelentette továbbá, hogy a hogy a szent gyakorlatok a jövőben is megfognak tartatni, melyek a tanítók részt vesznek.

A beérkezett pályamunkák közül a legjobbnak ítél felolvasatott.

Következett a tisztviselő választás. Jegyzőnek *Ullein* Ferencz sáregresi, pénztárnoknak *Schweighart* Jakab hercegfalvai, bíráló bizottsági tagokul *Laszczi* Gyula előszállási, *Koller* Gyula alsó-olapi, *Rivész* Arnold czecei tanítók választattak meg.

A pénztáros beszédte a tagsági díjakat, melynek befejeztével következett a gyűlésnek ünnepi része. Az elnöklő esperes felolvasta dr. *Steiner* Fülöp megyés püspök kegyes hangban tartott leiratát, melyben *Schweighart* Jakab előszállási tanító negyven éves tanítói működését meleg, igazán atyai szavakban méltatja és az egyház és iskola szolgálatában tett szolgálatait elismeri és fűpásztori dícsérettel honorálja.

Az ősz mester zokogásig meghatva, könyek közt vette át a kegyes leiratot. A gyűlésen, mint vendégek résztvevő községi előjárók élén a bíró, a község nevében üdvözölte a jubiláns tanítót és hangsúlyozta, miszerint mesteröknek köszönhetik, hogy ma már nincs Herczegfalván ember, a ki ne beszélne magyarul.

Most következett az ezüst serlegnek átadása, melyet *Ullein* Ferencz sáregresi tanító a következő beszéd kíséretében nyújtott át az ünneplő mesternek.

Szeretett Kartárs!

Mélyen tisztelt ünneplő Közönség!

Érdemtellenül bár, de nem önmagamot feltolva, nem hivatalon állok előtök, hogy 40 éves tanítói működésed jubileuma alkalmával, ezen esperesi kerület tanítói karának nevében üdvözöljek!

Jól eső érzés töltötte volna be szívünket, ha az én helyemen azon férfút láthatnók, a kitől a Te ünneplétedes eszméje jött, a ki mozgató ereje, ébren tartó lelke volt ezen mozgalomnak, — a ki hosszú éveken keresztül veled szedte a nevelés, tanítás kertjének tövisét, a kivel szívet és gondolatot cseréltetek, a ki közvetlen szemlézője és megfigyelője volt tanítói működésednek és kellemes családi életed megnyilatkozásainak és így, a ki legjobban ismer és a ki, mint barát legközelebb érez hozzád ünneplő mester!

Az ezen tisztségre legilletékesebb férfú, a Te leghívebb barátod: *Laszczi* Gyula. De ő, amint hozzád intézett levelében írja: nem érez magában elég erőt arra, hogy könnyűenek parancsolni tudjon, hogy zokogásait elfojtani képes legyen.

Nos, én büszke örömmel vettem át az ő kezéből e megistető küldetést, s ha e nap sikerül talán egy pár levélke hullanék elém: én e levélket is készséggel szedem és fűzőm koszoruba, hogy azokkal is a Te homlokodat díszítem föl ünneplő Mester!

Es hogy az üdítő harmat se hiányozzék koszorudról: összegyűjtöm szerető barátaid örömkönyeit és babérodra hintem, hogy új erőt meríts a termékenyítő harmatból, mely barátaid szeméből fakadt!

Ünneplő mester! Eljöttünk hozzád, hogy 40 éves tanítói működésed sikereit elismerjük és méltasuk, — eljöttünk, hogy a töviseket, melyek 40 éves mátyr-utadon lábaidat is sebzék, kiszedjük, — hogy szeretetünk melegével övedzünk, hogy elismerésünkkel új erőt vigyunk át munkakedvedbe, — hogy ünnepejlünk!

Es mondatom, hogy a kartársaid részéről jövő ünneplés, a legilletékesebb igazolása a Te tanítói multadnak, a legistább és legértékesebb jutalom, melylyel érdemeidet megaranyozni lehet!

Ennél többre ne várj, ne számíts! A győztes hadvezér, kardja hegyével írja be nevé-t a történelem lapjaira, — a föltalálót és művészt megcsodálja a világ alkotásában, — az író saját művében ad örök-életet nevének. Minden téren, minden pályán meg van, csak a mi működésünk terén nincs meg az emelkedés skálája, — s a mig az egy csillagos baka büszkén domborítja ki mellét, addig mi, az ibolya szerepét vesszük át és szerényen meghuzdunk az ibolyával, a tuskés bokrok csendes árnyéka alatt! Pedig, a mig a hadvezér lépteit vérvomok

jelzik, addig mi, egy vallásosságban, erényben és hazafiságban felnevelt nemzetre tekintünk vissza, annélkül, hogy a szerző nevét megemlíteni mernők.

Igen! — az egyetemek tudósokat nevelnek, a tudásnak egy-egy kimagasló alakját, — mi pedig a nemzet zömét, magát a nemzetet! — bármily mostohán bánják velünk a társadalom, bármily kicsinylő ajkbiggyesztéssel menjenek el mellettünk a képzelt nagyságok: ama igazságot soha sem fogják megcáfolni tudni, miszerint népiskola, néptanító nélkül nincsen püspök, nincsen miniszter és nincsen egyetemi tanár, mert a ki meg nem tanulja az abc-t, az a művelt nemzetek életében vezérlő szerepet soha sem vihet!

Minden tudásnak alapja az ábc, — minden egyetemenk előszobája az elemi iskola és minden tudósunk első mestere a néptanító!

Es vajjon fájjon-e az nekünk, hogy ama nagy nemzeti misszióért, melyet becsülettel betöltünk, csak az ábcének monoton hangja kísér bennünket a sírig, s hogy legfeljebb még csak a szégyenséget vissziuk utitársul?

Oh! — mond csak ünnepeit Mester! — vajjon fájjon-e neked ama sebek, melyeket azért ütének szivedben, mert ezen érdemes községet megtanítád magyarul beszélni és érezni? — fáj-e az neked, midőn a haza érdekében tett szolgálataid öntudatát bírod magyarul?!

Melyik hadvezértől irigynéd a babért, midőn lekedek a megnyugvás érzete szállja meg, ama minden dicsőséges szomját élvezetben felülmúló megnyugvás, hogy hazád vértanúságába te vezetted be ezen nagy községet, hogy az általad nevelt generáció nem idegen test többé saját honában, hogy e község népe ma már magyarul gondolkodik és érez!

Ki tudná e nagy munkádat eléggé méltatni, vagy megjutalmazni? Nem! — Nincs ára a te munkádnak; csak lelked öntudata s tán azért rendelte mellé az Isten a szégyenséget utitársul, mert a jó tanítót munkájáért csak saját öntudata és az emberek elismerése tudja megjutalmazni!

A kartársi szeretet és a kerületi papság elismerése, eme bilikomot hozta neked kedves áldozatul! Szegény emberek álléreiből került ki szeretetünk és figyelmünk e szimbolikuma, s ép azért kell, hogy rád nézve kétszeres értékkel bírjon! Minden egyegy fillér, egy-egy darab, barátaid szívéből, jelképeitelt értelemben véve — s a midőn e serleget neked átnyujtom: kartársaid szívét veszed át tőlem!

Kedves Kartárs! Nem tudom megállani, hogy nevedből szójátékok ne csináljak! Schweig, hart! Magyarul: halgass keményen! — Igen! halgass keményen, halgass erősen tanító kötelességed hívó szavára a jövőben is!

Az Isten fiatal lélekkel és erős szervezettel áldott meg; de e hatalmas vállakra súlyos kötelességeket is rakott! **A magyar nemzeti kultúra iránti szent kötelesség édes terheit!** Az épület, melyet szerencsés kezekkel alapoztál, még tetőzetlenül áll! E nagy munka még mesterére vár! és neked nem szabad csüggedned!

Nem szabad e község egy lakójának sem panaszkodnia azért, mert négy generációt vezetett be a magyar haza karjai közé, hanem kell, hogy itt minden ember magyarnak érezze magát, magyarul dicsérvén Istenét, a ki magyar vértől áztatott magyar földben termeli számára a kenyértadó búzát!

Föl! — föl magasra a lobogóval, melyet kibontál és vezed azt diadalra, a népvelésnek győzelmes bajnoka Te! S ha majd egykoron az anyaföld ölében pihennek hamvai, e lobogó legyen a kereszt mellett sirhalmod fejfája, melyet a magyar nemzeti népnevelés szolgáltatában ereklényvé szenteltél! Az Isten soká, — soká éltesse!

A gyönyörű kivitelű serleget, melyet a kerületi tanítók készítették, az összes jelenlevők zokogásától kísérve vette át a fiai szeretettől körülvetett mester. A zokogástól alig tudott szóhoz jutni, hogy ünnepeiteltését megköszönje.

Ezután Koller Gyula felolvasta **Acél Lajos** alapi adminisztrátor lelkész alkalmi ódáját, mely a következőleg hangzik:

Már negyven éve égsz az iskolában,
Hol fákllyaként hamvasztod el magad,
Fényt, hőt fakasztva a sötét világban,
A melyre hajnal lelkedből hasad!
Ész, hit világa száll ragyogva rája,
A hajnal pirja napfénynyé derül,
Magasra lobbaj ifju éjjlangja . . .
Csak a tiéd — az fogy szünetlenül!

A nagy idő mely kebledet kiélte,
Hány nemzedéknek mennyi jót adott!
Rád nem mosolygott úgy mogorva képe,
Óruli, derék, hogy nem nyomorgatott! . . .
De ezek derézn és a hála könnye,
E drágagyöngy a te egész javad!
Áldásos éted meg van izz köszönye,
A többiben az Egre bizd magad! . . .

De várd az érdem ünnepes jutalmát,
Oh majd ujongva tűzd kebledre ezt!
Ez hirdeti a vértanuk uralmát:
Királyi zászlód — az érdemkereszt!
Az érceért nem tudsz te lelkesülni,
De égni fogsz a rá eső júsért:
Mert érdemes, mert édes fölfeszülni
Az Üdvözítő Krisztus Júsért! . . .

Az óda elhangzása után a gyűlés az elnök éltetésével befejeztetett.

A gyűlést nyomban követte a valóban lucullusi lakoma, melyet a jubiléus adott, hatalmas borokkal garnírozva. A kedélyek csakhamar magas szárnyalást vettek, s ugyancsak folyt a tósztok árja, a melyből a tanítók szeme fényének Mayer Károly kanonok urnak is kijutott a része.

UJDONSÁGOK.

— **Elhalasztott ülések.** A vármegyénél a f. hó 17-ére kitűzött központi és állandó választmányi ülés a gyász miatt f. hó 20-ára halasztott.

— **Kinevezés.** Farkas Gyula lovasberényi községi állatorvost az alispán tiszteletbeli megyei állatorvossá nevezte ki.

— **A székesfehérvári keresked. Akadémia.** „Kisfaludy“ önképzőkör f. hó 15-én csütörtökön d. u. 4 órakor dr. Faludi Miksa igazgató elnöklelte által tartotta megalakuló gyűlését. Alelnökké egyhangulag Singer Gyula felső oszt. tan. választott meg. Főjegyzővé: Marton Aladár felső oszt. tan. ellenőrré: Matolcsy Lajos felső oszt. tan. aljegyzővé: **Ildéi Zoltán** középös oszt. tan. és főkönyvtárnoknak: **Gullner Elemér** választottak meg.

— **Választmányi ülés.** A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyűléstének székesfehérvári fiókja folyó hó 11-én tartotta rendezes havi választmányi ülését **Pálinkás Imre** elnöklete alatt. A múlt havi jegyzőkönyv felolvasása után **Lipárt János** pénztárnok jelentést tesz a havi befolyt összegről, mely 75 frt 60 kr. a központnak beküldetett. Továbbá jelenti, hogy a fióknak eddig 200 rendezes befizető tagja van. A központtól leérkezett jegyzőkönyvből kitűnik, hogy a nyugdíjgyűlés ország-szerte igen nagy lendületet nyert. 24 fiók és 2 befizető pénztára van. Az összes tagok létszáma 7230. A vagyon pedig 66.500 frt, mely a hazai banknál van elhelyezve. Megemlítjük még a választmány azon határozatát, hogy október 16-án saját helyiségében — özvegy és árva alapja javára — táncszal egybekötött szüreti mulatságot rendez. Ezután az elnök bemutatja a választmánynak az özvegy és árva alap takarékpénztári könyvecskéjét, mely az utóbb adományozott összeggel 93 frt 47 kr-ra szaporodott. S végül jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a választmány a székesfehérvári déli vasúti műhely 1894. évben működött műkövelőinek azon 17 frt 67 kr. összegért, melylyel az özvegy és árva alapot szaporítani szives volt.

— **Tánc-tanfolyam.** **Marossy Lajos** a Ferencz József nőnevelőnek és az összes intézeteknek okleveles táncztanára, október hó 1-én Szent István-utca, saját lakásán, a magasabb igényeknek teljesen megfelelő tánc-tanfolyamot nyit, hol a beiratások naponként eszközölhetők, a tanórák a tanuló ifjúság részére délután 5-7-ig, a kereskedő ifjúság részére 8-10 óráig tartatik.

— **Nyilatkozat.** A székesfehérvári D. V. műhely munkásai által 1894. év szeptember havában néhai **Bazsalik Mihály** rendezése alatt előadott műkedvelői előadásokon befolyt tiszta jövedelemből egy baleset-segélyző-pénztár létesítése tervezett; de miután ezen pénztár nem létesülhetett, ezen tőkéből 57 frt 60 kr. a D. V. műhely férfi dalegylete könyvtára javára for-

dított. A később felmerült kiadásokon kívül megmaradt 17 frt 60 kr. összeg pedig a folyó évi jun. hóban tartott végelszámoláson — a közreműködő tagok beleyezésével — a Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlést székesfehérvári fiókjának özvegy és árva alapjához csatoltatt. Az érdeklődőknek minden időben részletes felvilágosítással szolgál a közreműködő tagok nevében **Pálinkás Imre** és **Werbai Albert**, megbizottak.

— **A belga.** Felsővárosi ember, ezt a czímet látva, okvetlenül azt gondolja, hogy valami kedélyes történetek akarunk elbeszélni, mert azon a tájon tudvalevőleg az elmebeli fogyatékosságban leledző polgártársakat szokták eme kinosan becézgető nével megtisztelni. De itt egészen másról van szó. **Charles Lebarrières**, ki a belgiumi Verviersben született, felelte szüknek találta tiszteletreméltó hazáját és világot próbálni indult. A jó belga, mesterségére nézve rézöntő levén, téves információk révén úgy tudta, hogy ezt az iparágat nálunk kizárólag a cigány nemzet fia kultiválják, kik a modern rézművészet vívmányait nyomtalanul hagyják átsuhanni borzas fejeik felett, tehát ő elhatározta magában, hogy a kor színvonalán álló tudományát itt fogja érvényesíteni. **Lebarrières** ur Horvátország felől hatolt hazánkba és több jelentékeny kaland után, meglehetősen siralmas állapotban Székesfehérvárra érkezett. Itt az Elite-kávéház sarkán, az oleanderok csábító árnyékában rövid pihenőt tartott. A kávéház törzsvendégeinek csakhamar feltűnt a francia szábasu, de kopott zubbonyba öltözött alak és kiléte után kezdtek tudakozódni. Egy európai műveltségnek örvendő uri ember pár perc alatt mintegy három forintnyi összeget gyűjtött a szegény menekült számára s azt rövid de megfontoltságú kísérletben átnyujtotta neki. — **Lebarrières** boldogan vonult tova és mérsékelten palástolt önértelmet nyitott be a ciszterciák épületébe, melyet ő nyugati ésszel konzultátnak gondolt. A szolga igen hidegen fogadta és anyanyelvén kijelentette, hogy itt nincs számára hely, de a rézöntő nem tágitott és mindenáron a belga konzullal akart beszélni. A türelméről kiforgatott cerberus erre rendőrt hívott oda, a ki aztán beszállította a kapitánysághoz. Itt érdekes epizód történt a kihallgatásnál. Rézöntőnk ugyanis nem beszéli édes hazai nyelvünket, míg a rendőrség tisztviselői a franczai nyelvet illetőleg egyáltalában képtelenek a fokozottabb igényeknek megfelelni. A hozzáintézett kérdésekkel **Lebarrières** csak az internacionális hangzása „anarkista“ szót értette meg és élesen tiltakozott a méltatlan gyanúsítás ellen. Valahogy mégis rendbehozták a dolgot és a derék menekült egy rendőr kalauzálása mellett kivonult a budai sorompóhoz, a honnan valószínűleg a főváros felé vette útját. Bizony vonaton is elküldhették volna!

— **Razzia.** A rendőrség az elmúlt éjszaka nagy razzia-t tartott a város belső és külső területén. A sőtölí réteken a szabadsbattyáni vasut mentén előhelyezett szénaboglyágban összesen nyolcz közveszélyes csavargót találtak, kiket természetesen azonnal kilakoltattak és kellő fedezet mellett a rendőrségi „gyűjtőfogházba“ szállították. Közülök ma ötöt illetve 2-2 napi elzárásra és eltolonczolásra ítélték, a három szelídebb alak pedig rendezes foglalkozás keresésére utasított.

— **A bika áldozata.** **Hopka István** Antónia pusztai tehenest a minap a gondjaira bizott bika megrohanta és felökte a levegőbe, úgy, hogy alsókarja eltört.

— **Steininger Sándornak** mai számunkban megjelenő hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét és ajánljuk dús választéku raktárának megtekintését.

Apró hirdetések.

Egy óvadék képes megbízható józan iparos pénz beszedő, kézbesítő, vagy ehhez hasonló állásra ajánlkozok. — Czim a kiadóhivatalban.

CSINOSAN BUTORÓZOTT SZOBA
kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

OKLEVELES TANITÓNÓ
magán órákat elfogad. Czim a kiadóhivatalban.

NYILT-TÉR.*

Van szerencsém a nagyérdemű közön-
séget tisztelettel értesíteni, hogy a **Magyar**
Általános Köszénbánya részvény társu-
lattól Budapesten a

tatai kőszénbányák

kizárólagos képviselőt Székesfejervár és
vidékére átvettem és szénét itt állandóan
raktáron tartom.

A hazai széntermékek közt a **tatai**
szén első helyet foglal el és a porosz
szénhez hasonlóan, legkisebb salakot sem
és nagyon kevés hamut hagy hátra, miért
is szobafűtésre kiválóan alkalmas.

Kérem a tisztelt fogyasztó közönséget,
hogy erről magának meggyőződést szerezni
és megrendelésekkel fölkeresni sziveskedjék.

Iroda:

Tisztelettel

Sas-utca 5.

WEISZ JÓZSEF.

Kiadó lakások.

Két szoba, konyha a belváros-
ban alacsony bérösszeg mellett no-
vember 1-ére kiadó. — Czim a
szerkesztőségben.

Egy 5 szobás lakás, előszoba
és minden szükséges mellékhelyi-
séggel november elsejére kiadó. —
Bővebb felvilágosítást ad a szer-
kesztőség.

* E rovathban közlöttekirt felelőséget nem vállal a
szerkesztőség.

Vendéglő bérbeadás!

Ósi községben (Veszprém vm.) a
a nagyvendéglő 1899. január 1-től kezdő-

dőleg 3 egymásután következő évre bér-
beadandó. — Bővebb értesítést özv.
SCHMIEDT ISTVÁNNÉ Ósi (Vesz-
prém vm.) ad.

OLCSÓ PÉNZ!

TÖRLESZTÉSES JELZÁLOG KÖLCSÖN 1000 FORINTTÓL FÖLFELE
4 1/2 százalék kamat mellett kapható

földekre és székesfehérvári házakra is.

A kölcsön összeg kifizetése nem jelzálog papirokban, hanem
KÉSZPÉNZBEN TÖRTÉNIK.

Pénzügyintézeteknél fennálló tartozások **KONVERTÁLTATNAK.**

Érdekelteknek bővebb felvilágosítást nyújt

NÉMETH ÖDÖN az „**Unio Catholica**“ főfelügyelője
Székesfejervár, Szent-István-utca 3. szám.

ULLMANN ÉS WEISZ

Székesfejervár, Nádor-utca 4., zirczi templommal szemben.

A t. vevőközönség becses figyelmébe ajánlja:

Mindennemű fürdőcikk: **FÜRDŐ-KÖPENY**, — **CZIPÓ**, — **KALAP**
stb. dús választékban.

SZALLAG, **CSIPKE**, **BÁRSONY**- és **ZSINOR-DISZKET**

Valódi francia **kézimunka és kötő anyagok**, felülmulhatatlan

francia szabású **mellfűzőit**. Szintartó **angol batiszt zsebkendő** tuc. 1 frt. (alkalmi vétel.)

Nagy választék

minden izlésnek megfelelő utolsó divatu **angol napernyők** és **antucasban**.

FÉRFI ING, **GALLER** és **NYAKKENDŐK**

a legdivatosabb és legjobb kivitelben nagy választék.

Scappan, illatszer, **orsósények**, **szivar** és **szivarka táskák** szolid kivitelben.

ANGOL LINOLEUM és **VIASZKOS VÁSZON GYÁRI RAKTÁR.**

SZABOTT ÁRAK!

Kiváló tisztelettel **Ullmann és Weisz.**

Ajánljuk a római katolikus egyéneknek

AZ

„**UNIO CATHOLICA**“

biztosítási szövetkezetet

TÜZ ÉS JÉGKÁROK ELLENI BIZTOSÍTÁSNÁL.

Olcsó díjak!

Jó feltételek!

CSAK RÓMAI KATHOLIKUSOK * * * * *

* * * * * **BIZTOSÍTÁSA FOGADTATIK EL.**

Az „**UNIO CATHOLICA**“ dunántuli felügyelőségének vezetője

NÉMETH ÖDÖN főfelügyelő.

———— **BŐVEBB FELVILÁGOSÍTÁSSAL SZOLGÁL A SZERKESZTŐSÉG.** ————

STEININGER SÁNDOR

DIVAT-, VÁSZON- ÉS FEHÉRNEMŰ ÜZLETE

SZÉKESFEJÉRVÁR, NÁDOR-UTCZA 19. SZÁM, TEJES-KÖZ SARKÁN.

Ajánlom dúsan felszerelt raktáromat az igen t. vevő közönség pártfogásába, minthogy nagyobb »parthie« vételeim által azon helyzetben vagyok, hogy meglepő »jutányos« árakért tudok a t. közönség szolgálatára lehetni.

SAJÁT ÉRDEKÉBEN KÉREM BEVÁSÁRLÁSAIT NÁLAM MEGTENNI.

KÉSZ NŐI- és GYERMEK-FELÖLTÖK, SZÖRME-ÁRUK

egyedüli nagy választék a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Valódi francia és angol női divat-kelmék az őszi idényre a legfinomabbtól a legolcsóbbig. (pl. schewiott duplaszéles **20 kr.** métere). — Szepességi fehérenemű u. m. abrosz, szalvéta, törülköző nagy választékban. Schiffonok és belés áruk.

Ebédlő-, szalon- és futószőnyegekől gyári-raktár, gyári ár.

Szövet- és csipkefüggönyök, vászonneműek meglepő árakért.

Francia kitűnő mosható pargetok stb. e szakmába vágó czikkek.

Steininger Sándor

divat-, vászon- és fehérenemű üzlete Székesfejérvár, Nádor-utca 19. szám, tejes-köz sarkán.

<p>1 vég 50 rőfös * * * *</p> <p>Rumburgi vászon</p> <p>1 vég 8 frt 50.</p>	<p>Szolidabb ajánlat nem létezik!</p>	<p>* * * * 1 vég 30 rőfös</p> <p>kitűnő minőségű</p> <p>korona kanavász</p> <p>1 vég 5 frt.</p>
<p>30 rőfös</p> <p>12 »Webe«</p> <p>Általánosan</p> <p>kitűnőnek elismert</p> <p>vászon</p> <p>5 frt 50.</p>	<p>Postai megrendelésnél kérem a t. megrendelőt, megnevezni az árjegyzékben kiírt árut, az árut</p> <p>nem küldöm utánvétel mellett</p> <p>és ha a küldött áru meg nem felel, saját költségemre tessék azt visszaküldeni.</p> <p>Czim: STEININGER, Székesfehérvár.</p>	<p>30 rőfös</p> <p>Rumburgi</p> <p>jóminőségű</p> <p>⁴/₄ széles 3.50,</p> <p>⁵/₄ széles 4 frt.</p>
<p>1 nagy</p> <p>¹⁴/₄-es szalon boszniai</p> <p>szőnyeg</p> <p>10 frt 50 kr.</p>	<p>Az igen t. megrendelő semmit nem reszkizoz rendelésénél, mert az áru nem küldetik utánvétel mellett és semmi nehézmény nincs az áru esetleges visszaküldésénél.</p>	<p>2 drb ágyterítő</p> <p>1 asztalkendő</p> <p>remek kivitelben</p> <p>5 frt 50 kr.</p>
<p>A n. é. közönség föltétlen bizalmát és jóakaratu pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel</p> <p>STEININGER SÁNDOR.</p>		

HIRDETMÉNY.

Nagyméltóságú gróf Zichy Nándor ur tulajdonát képező Duna-Adony községben levő Szarvas és Korona vendéglők, továbbá a Duna hajóállomásnál levő vendéglő 1899. január 1-től begyűjtésükre a leg többet ígérőnek hasznosbérbe adatik. Zárt irásbeli ajánlatok 1898. október 15-ig az uradalmi pénztári hivatalhoz Duna-Adonyban adandók be.

Uradalmi pénztári hivatal.

!! Butorvásárlók figyelmébe !!

SIMON LAJOS

asztalos és kárpitos butorraktára,
SZÉKESFEJÉRVÁR, KOSSUTH-UTCZA 6-IK SZÁM,
(a posta átellenében.)

Ajánlja a n. é. helybeli és vidéki közönségnek saját készítményű butoraival berendezett üzletét, hol dus választékban kaphatók fényezett és matt háló-, ebédlő és szalon szoba butorok, továbbá

diványok s ottományok

mindenfélé alakban. Képek, fali és pipere tükrök, márvány és falappal. Ebédlő és nádszékek, függönytartók, matracok, lószőr és tengerifüvel tömve – a legolesőbb árban kaphatók. — Továbbá elvállal mindenmü asztalos és kárpitos munkák javítását és átdolgozását, új butorok készítését a legújabb divat szerint. Ugyazint ruganyos matracok és rolleták készítését

a legjutányosabb áron gyorsan és pontosan teljesít.

Sürgönyezim:
KEGYELET, SZ.-FEHÉRVÁR.

KEGYELET,

Telefon:
78-I K SZÁM.

GEBAUER KÁROLY

ELSŐ HAZAI CSÁSZ. és KIR. SZAB. ÉRCZ-, FAKOPORSÓ és GYÁSZKOCSI GYÁRÁNAK

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA

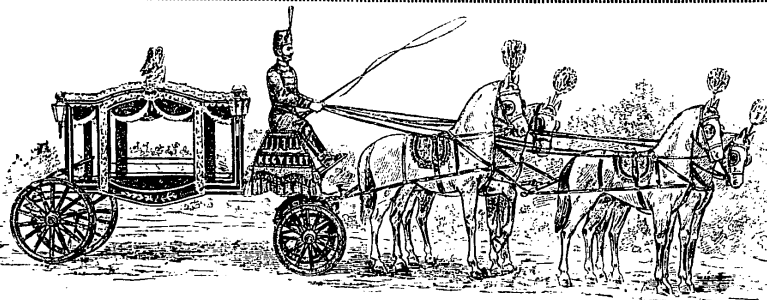
SZÉKESFEHÉRVÁR, KOSSUTH-UTCZA DIETERICH-féle HÁZ.

Nagy raktár
saját gyáramban
készült

Érczkoporsók

sarkofág, szabadalmazott érczállású és közönséges fakoporsókban

! Gyári árak !

Nagy választék

Szemfedelek, párnák, művirág és

érczkoszorúk

s különféle koszorúszallagokban.

Pontos és előzékeny kiszolgálás!

! Gyári árak !

Miután az összes raktáron levő mindenfajta koporsók saját gyáramban Debreczenben készülnek, azon helyzetben vagyok, hogy áruimat versenyen kívül olcsó árban adhatom, alkalmat adva a szegényebb néposztálynak is, szeretteinek temetését olcsó ár mellett díszesen eszközölhesse.

Temetéseket eszközlök:

Felnőttek: díszes fakoporsó a hozzávalók és 2 fogatú díszes 8 oszlopos nyitott ezüstözött fekete kocsival 10 frittól fölfelé.

Gyermekeknek: díszes fakoporsó a hozzávalók és 2 fogatú díszes ezüstözött kék nyitott kocsival: 5 frittól fölfelé.

Érczkoporsók gyári árai: Felnőtteknek: 200 ctm. hosszú 32 frittól 1000 frittig.
Gyermekeknek: 60 » » 10 » fölfelé.

Elvállalok ugy helyben mint vidéken teljes temetések rendezését, kápolnák, szobák behuzását stb. Rendelkezésre áll még a gyászoló családoknak 1 díszes fekete ezüstözött üveges, 1 díszes fehér aranyozott üveges s végül egy koszorut vivó gyászkocsi a megfelelő testőrökkel.

!!! Hullaszállítás az ország és külföld bármely irányában elvállaltatik !!!